

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	15 มี.ค. 2553	19	6758	5

ถนนท่าแพ..อดีตย่าน การค้าของเชียงใหม่

เชียงใหม่

ใหม่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองแห่งการค้าที่สำคัญของภาคเหนือ นอกเหนือจากถนนช้างคลานแหล่งค้าขายขนาดใหญ่ใจกลางเมืองแล้ว หากย้อนไปในอดีตเมื่อราว 50-60 ปีก่อน ถนนท่าแพนับว่าเป็นถนนสายการค้าที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของเชียงใหม่ ตลอดสองข้างทางจะร้านค้าของชาวจีนตั้งเรียงราย จนกระทั่งปัจจุบันร้านค้าเหล่านั้นก็ยังคงเปิดดำเนินการอยู่

ในสมัยก่อนร้านค้าสองฟากถนนท่าแพตั้งแต่บริเวณสี่แยกอุตุคุตเรื่อยไปจนถึงบริเวณวัดแสนฝาง ส่วนมากจะเป็นร้านค้าของพ่อค้าชาวพม่าและชาวดองสุ เวลานั้นพ่อค้าชาวจีนยังมีน้อยส่วนคนไทยหรือคนพื้นเมืองแทบไม่มีเลย พ่อค้าชาวพม่าและชาวดองสุเหล่านี้ มักจะนิยมเดินทางค้าขายไปมาระหว่างเมืองเชียงใหม่กับเมืองมะละแหม่ง

ของพม่า โดยใช้ช้างหรือวัวต่างม้าต่างบรรทุกสินค้าผ่านเข้าออกที่ด่านอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก นำสินค้าจากเชียงใหม่ไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าของพม่า จากนั้นก็จะนำมาจำหน่ายที่ร้านค้าบริเวณถนนท่าแพ

ถนนท่าแพเชียงใหม่หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า "ถนนต้าแป" เป็นย่านการค้าที่สำคัญแห่งหนึ่งของเมืองเชียงใหม่มาตั้งแต่อดีต แม้ว่าปัจจุบันจะมีแหล่งการค้าแห่งใหม่เกิดขึ้นมากมายทั่วเมือง แต่ชื่อเสียงและมนต์เสน่ห์แห่งถนนท่าแพยังคงไว้ซึ่งกลิ่นอายของถนนสายการยุคโบราณเสมอมา ในสมัยก่อนร้านค้าสองฟากถนนเป็นของชาวพม่า ซึ่งเปิดขายสินค้าจำพวกเสื้อผ้า โดยทางร้านจะนำเสื้อผ้าออกมาแขวนห้อยอยู่หน้าร้านเป็นแถว ในหนังสือของบุญเสริมสาตราภัยชื่อ "ลานนาไทยในอดีต" ซึ่งมีภาพเก่าของถนนท่าแพเป็นภาพที่หาได้

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	15 ส.ค. 2553	19	6758	5

ยากในปัจจุบัน ในหนังสือดังกล่าวพูดถึง
ถนนท่าแพว่าบริเวณสองข้างทางของถนน
ท่าแพจะนิยมขายเสื้อผ้าซึ่งเป็นร้านค้าของ

เข้าไปสู่ม้านในโรงผืนแห่งนี้ เป็นจำนวนมาก
จนกระทั่งสมัย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์
อดีตนายกรัฐมนตรีได้สั่งให้มีการเลิกสูบ
ฝิ่นทั่วประเทศ โรง
ผืนแห่งนี้จึงได้เลิก
กิจการ

ชาวพม่า ส่วนใน
ภาพที่เห็นผู้หญิงขี่
รถจักรยานสองล้อ
คือบริเวณที่เป็นห้าง
ต้นตราภักดิ์ใน
ปัจจุบัน ถัดไปอีกเล็ก
น้อยจะสังเกตเห็นว่า
ตรงนั้นมีตรอก
แคบ ๆ มีรั้วไม้สละ
อยู่หัวมุมบ้านไม้ชั้น
เดียว บ้านหลังนี้ต่อ
มากลายเป็นโรงหนัง
มีชื่อของเชียงใหม่ชื่อ

"โรงหนังตงเฮง"
ต่อมาก็ได้กลายเป็น
โรงยาฝิ่น มีคอ
ซี่ยาระดับเก้าแก้ว
เจ้าสัว อาเลี้ย อาแปะ
แม้กระทั่งกุลีจันกั

ช่วงเมื่อ
กว่า 80 ปีที่แล้ว บน
ถนนสายต่างๆ ของ
เชียงใหม่ ผู้คนจะ
นิยมเดินทางด้วย
การเดิน ส่วนการ
ใช้รถจักรยาน หรือ
รถถีบจะมีน้อยมาก
นอกเสียจากคนมี
เงินมีฐานะจะนิยม

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	15 ส.ค. 2553	19	6758	5

ใช้รถจักรยานเท่านั้น ส่วนรถยนต์แทบไม่มีให้เห็นเลยส่วนใหญ่จะเป็นพวกเจ้านายคหบดี ดังนั้นสมัยก่อนหากใครมีรถจักรยานปั่นโซ่ก็นับเป็นเรื่องเพื่อย่าบอกใคร

ส่วนอีกภาพหนึ่งก็เป็นภาพถ่ายถนนท่าแพ สันนิษฐานว่าถ่ายจากบริเวณทางม้าลายใกล้กับห้างต้นตราภรณ์ และน่าจะเป็นคนละสมัยกันกับภาพแรก ระยะเวลาต่างกันไม่มากนักคงไม่เกิน 10 ปี ซึ่งถ้าสังเกตให้ดีจะเห็นราวสะพานแม่ข้าวอยู่ด้านหลังของผู้หญิงสองคนซึ่งเดินอยู่ตรงกลาง

ภาพ สมัยนั้นสะพานแม่ข้าวสร้างด้วยไม้ ส่วนร้านค้าสองฟากถนนเป็นโรงแถวไม้ชั้นเดียวหลังคามุงกระเบื้องดินเผาซึ่งเป็นที่นิยมในสมัยนั้น นอกจากนั้นบริเวณใต้ต้นไม้ใหญ่ในภาพเดียวกัน จะเห็นศาลาประตุน้ำวัดแสนผางเป็นเงาตะคุ่ม ด้านตรงข้ามกับศาลาวัดแสนผางก็คือบริเวณโรงพยาบาลนครศรีวิศาล ซึ่งเป็นโรงหนึ่งที่ทันสมัยที่สุดในสมัยนั้น ปัจจุบันได้เลิกกิจการไปแล้วหลังจากที่ได้มีโรงหนังเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในเชียงใหม่ ส่วนริมทางเท้าใกล้กับผู้หญิงสองคนจะเห็นคล้ายกับถังวางอยู่ ไม่ใช่ถังขยะแต่เป็น "ก๋วยห่วย" หรือกระบุงห่วยสำหรับใช้ใส่ของเดินทางไกล สมัยก่อนไม่มีกระเป๋าดูเดินทางเมื่อเวลาชาวบ้านจะนำสินค้าไปขายยังต่างเมือง ก็จะทำก๋วยห่วยนี้ใส่สินค้าแล้วบรรทุกบนหลังวัวหรือหลังม้า

ก๋วยห่วยนี้เป็นกระบุงสานด้วยห่วยรูปสี่เหลี่ยม ข้าง

บนมีฝาปิดเปิดได้ เมื่อเวลาเปิดฝาดอกจะมีชั้นตะแกรงสานด้วยไม้ไผ่อย่างบาง สำหรับวางสิ่งของเบ็ดเตล็ด ก๋วยห่วยจะมีน้ำหนักเบาและทนทานมาก ส่วนตรงข้ามก๋วยห่วยจะเห็นคอกสี่เหลี่ยมล้อมต้นมะฮอกกานีซึ่งเพิ่งปลูกได้ไม่นาน

หลังจากนั้นมาถนนท่าแพก็มีความเจริญขึ้นตามลำดับ ร้านค้าที่เคยเป็นโรงไม้ชั้นเดียวก็เปลี่ยนมาสร้างด้วยอาคารพานิช 2 ชั้น และมีพ่อค้าชาวจีนเข้ามาตั้งร้านค้าจำหน่ายสินค้าเพิ่มมากขึ้น จนชื่อเสียงของถนนท่าแพกลายเป็นถนนสายการค้าที่สำคัญของเมืองเชียงใหม่ แต่เมื่อเมือง

เชียงใหม่มีเจริญมากยิ่งขึ้นมีพ่อค้า นักธุรกิจเดินทางเข้ามาค้าขายในเชียงใหม่เพิ่มขึ้น ย่านการค้าของเชียงใหม่จึงกระจายออกไปอยู่ทั่วเมือง ความสำคัญของถนนท่าแพก็ลดลง อย่างไรก็ตามแม้ว่าถนนเศรษฐกิจและการค้าของเชียงใหม่จะมีมากขึ้น แต่เสน่ห์ของถนนท่าแพในความทรงจำของคนยุคก่อนก็คือถนนแห่งการค้าสายแรกในยุครุ่งเรืองของเชียงใหม่

เอกสารและภาพประกอบ

ลานนาไทยในอดีต โดย บุญเสริม ชาติภักย์

จักรพงษ์ กำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2553/ 00053

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	15 ส.ค. 2553	19	6758	5

รอยรื่อง เมืองล้านนา ปีที่ ๑๒

ช่วงเมื่อกว่า 80 ปีที่แล้วบนถนนสายต่างๆ ของ เชียงใหม่ผู้คนจะนิยมเดินทางด้วยการเดิน ส่วนการใช้ รถจักรยานหรือรถถีบจะมีน้อยมาก นอกเสียจากคนมีเงิน มีฐานะจะนิยมใช้รถจักรยานเท่านั้น ส่วนรถยนต์แทบไม่มี ให้เห็นเลยส่วนใหญ่จะเป็นพวกเจ้านาย คหบดี ดังนั้น สมัยก่อนหากใครมีรถจักรยานปั่นโซว์ก็นับเป็นเรื่อง เกือบบอกใคร